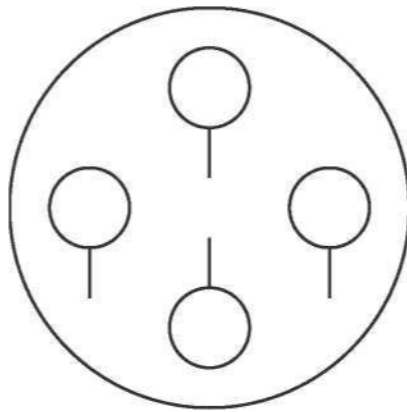

ДИСЛЕКСІЯ

- інформація для батьків

Розроблено Центром знань з мови та читання, щоб надати батькам учнів із дислексією загальні знання про дислексію, використання муніципалітетом допоміжних програм, а також ідеї щодо того, як батьки можуть підтримати свою дитину з дислексією.

Дислексія

Люди з дислексією мають стійке функціональне порушення, яке ускладнює поєднання літер і звуків. Через це їм важче навчитися читати та писати, ніж іншим людям.

Багато помилок під час читання, що не відповідають звукам літер.

Труднощі з читанням нових слів.

Тривалі труднощі з правописом.

Також важливо пам'ятати, що ці стійкі труднощі з декодуванням можуть призвести до проблем із розумінням прочитаного. Це часто викликано повільним і неточним читанням, обмеженим словниковим запасом і меншою кількістю досвіду в читанні та розумінні різних типів текстів.

Дислексія є функціональним порушенням, яке може проявлятися в різних ступенях та з різними сильними і слабкими сторонами. Бути дислексиком не означає, що людина не може зовсім навчитися читати чи писати, а що їй важко автоматизувати ці навички, щоб стати швидким і впевненим читачем і письменником. Дислексія проявляється в різних ступенях складності.

Згідно з національними та міжнародними дослідженнями, 5-7% населення світу мають труднощі з письмовою мовою, зумовлені дислексією

У цій брошурі ви можете прочитати про:

- 3 Дислексію
- 4 Ознаки
- 5 Читання
- 6 Технології для читання та письма (LST)
- 6 Основні функції
- 7 Nota – цифрова бібліотека
- 8 Шкільна підтримка учнів із дислексією
- 9 Шкільні державні іспити
- 9 Очікування школи від батьків
- 10 Домашні завдання
- 10 Важливість батьківської підтримки
- 11 Дитина повинна сама пам'ятати
- 11 Додаткова інформація

Особливості

Основні особливості дислексії – це труднощі з читанням, правописом та письмовим формулюванням. Для людей з дислексією важко поєднувати букви з звуками, а також перетворювати звуки в букви. Ці труднощі призводять до того, що дислексики витрачають більше часу на читання і письмо. Ступінь труднощів може бути різним для кожної особи.

Люди з дислексією особливо мають труднощі з читанням і правописом слів, які вони не чули раніше, або з якими не стикалися. Крім того, вони можуть мати проблеми з розумінням тексту, з розумінням прочитаного, мовленням і словниковим запасом.

Деякі учні з дислексією можуть бути натреновані читати тексти на рівні свого віку, однак це вимагає багато зусиль, і швидкість читання завжди буде зниженою. Через уповільнене читання може втрачатися розуміння прочитаного. Учні з дислексією також часто мають стійкі проблеми з правописом.

На ранньому етапі навчального процесу можна перевірити, чи є ризик розвитку дислексії у учня, і застосувати цілеспрямовані заходи, що можуть зменшити труднощі.

Учень згодом може пройти тест на дислексію. У кожній школі індивідуально вирішують, у якому класі слід проводити таке тестування. Тест на дислексію складається лише один раз, а результати видаляються, тільки якщо на цьому наполягають.

Використовуючи технології для читання та письма, спеціальні тренування та навчання, можна компенсувати значну частину труднощів, пов'язаних із дислексією. Завдяки цьому учні з дислексією можуть добре навчатися у школі та в шкільній системі.

Читання

Читання слід розглядати як процес, що включає два аспекти: традиційне читання та слухове читання. Традиційне читання (з використанням зору) тренує вміння декодування. Це можна практикувати, читаючи книги, які відповідають поточному рівню розвитку дитини і мають відповідні теми для її віку. Школа може допомогти у підборі таких книг.

Під час традиційного читання батьки можуть підтримати дитину, слухаючи, як вона читає вголос. Якщо дитина натрапить на слово, яке не може прочитати сама, можна дати їй можливість спробувати прочитати слово самостійно або прочитати його за дитину, щоб вона могла продовжити читати наступні слова речення. Важливо, щоб дитина могла читати текст з точністю приблизно 92-95%. Якщо на кожній сторінці занадто багато зупинок, книга є надто складною, і слід вибрати легший рівень.

Рекомендується, щоб діти читали вдома щодня, але інколи може виникнути необхідність збільшити або зменшити обсяг читання. Також можна додавати слухове читання, оскільки традиційне читання є енергозатратним для дитини з дислексією.

Інший аспект читання — це слухове читання (за допомогою слуху). Тут дитина може слухати тексти/книги, що містять відповідні за віком теми, інтереси тощо. Слухове читання розширює словниковий запас дитини, сприяє кращому сприйняттю тексту та його розумінню, адже ресурси спрямовуються саме на осягнення змісту, а не на декодування слів.

Батьки можуть підтримати слухове читання, ставлячи дитині запитання про прочитане: що сталося з головним героєм? Де відбувалися події? Про що йшла мова в історії? Що було найцікавішим у тому, що ти сьогодні слухав/ла?

Технології для читання і письма (LST)

Якщо людина має дислексію, вона має право на компенсуючі допоміжні засоби. У муніципалітеті Сількеборг (Silkeborg) це може бути Chromebook або програмне забезпечення для власного комп'ютера, яке містить програми для озвучування тексту та пропонування слів, а також можливість перетворення мовлення на текст. Крім того, дислексіку надається право на цифрові тексти, які можна озвучувати за допомогою відповідних програм.

У муніципалітеті Сількеборг усі учні мають доступ до компенсуючих програм та до LST (læse-skriveteknologi) через свій Uni-login.

Учням із дислексією допомагають опанувати ці програми — або шкільний консультант з читання (ресурсна особа з LST), або вчителі в класі. У LST є кілька основних функцій, які учні можуть використовувати. Конкретне застосування LST завжди узгоджується з викладачем відповідного предмета.

Основні функції

Озвучування Пропонування слів

Програма може читати текст у голос, якщо він доступний у цифровому форматі.

Пропозиції слів

Допомагає з правописом, пропонуючи варіанти на основі введених літер.

Перетворення голосу на текст

Дає змогу говорити в мікрофон, і те, що ви сказали, записується у вигляді тексту.

Сканування та OCR

Сканування та OCR роблять можливим перенесення тексту в цифрову форму, яку потім, наприклад, можна озвучити.

Nota – цифрова бібліотека

Nota – це бібліотека та центр знань, який пропонує аудіокниги та електронні книги, зокрема для людей із дислексією. У ній можна знайти художню літературу, науково-популярні книжки, підручники, газетні статті та цифрові комікси. Для початкової школи (grundskolen) доступні відскановані підручники, робочі зошити та базові книжки у форматі PDF.

Школа, отримавши вашу згоду, реєструє дитину у Nota. Після реєстрації дитина отримає тимчасовий пароль для доступу до цифрової бібліотеки, який буде надісланий на електронну пошту, вказану у формі реєстрації. Членство вашої дитини в Nota дійсне протягом усього життя.

Реєстрація у Nota та користування її книжками й іншими пропозиціями є безкоштовними

Книжки можна знайти на **nota.dk**.

Щоб увійти, дитина використовує свій номер користувача та пароль або Uni-login. Вона може завантажувати чи відтворювати аудіокниги на комп'ютері, а також слухати їх на планшеті чи смартфоні. За допомогою додатка «Nota Bibliotek» (для iOS та Android) користуватися аудіокнигами ще простіше.

Ви можете відсканувати QR-код, щоб перейти безпосередньо до бібліотеки Nota.

Підтримка учнів з дислексією в школі

Школа відповідає за:

Надання IT-обладнання або програмного забезпечення (для власного обладнання).

Реєстрацію учня в Nota.

Ознайомлення учня з технологіями для читання і письма (LST).

Забезпечення цифрової доступності всіх навчальних матеріалів до початку уроку.

Підготовку педагогічного колективу: вчителі повинні розуміти природу дислексії та вміти використовувати LST у навчальному процесі.

Організацію співпраці між школою та батьками, за потреби – розробку індивідуального плану для учня з дислексією.

Застосування відповідного підходу в класі, дружнього до учнів з дислексією.
(ordblindevenlig undervisning), наприклад :

Мати очікування від учнів з дислексією, коли вони використовують свої цифрові інструменти (озвучування, пропозиції слів, перетворення мови в текст та OCR).

Бути в постійному діалозі з учнем щодо використання LST та навчальних стратегій.

Підтримувати ставлення та самооцінку, наприклад, через учнівські мережі. (elevnetværk).

Забезпечення оптимальної роботи LST під час тестів та іспитів.

Шкільні державні іспити (Folkeskolens prøver)

Учні з дислексією можуть складати підсумкові іспити в школі на спеціальних умовах. Це означає, що вони, як правило, мають право на додатковий час під час тестів та іспитів і можуть використовувати ті ж допоміжні засоби, що й у повсякденному навчанні.

Школа зобов'язана знати умови проведення іспитів для учнів з дислексією та готувати учнів до них. Оскільки потреби кожного учня можуть бути різними, директор школи несе відповідальність за комплексну оцінку потреб конкретного учня, яка проводиться у співпраці з учнем, батьками та вчителями.

Очікування школи від вас як від батьків

Очікується, що ви звернетесь до школи, якщо у вас є запитання або ви відчуваєте невпевненість щодо навчання вашої дитини. Ви можете зв'язатися з учителями дитини, шкільним консультантом із читання або з адміністрацією школи.

Крім того, ви маєте як батьки такі обов'язки:

Брати участь у співпраці між школа/батьки (skole/hjemsamarbejde) і, за потреби, у розробці індивідуального плану.

Підтримувати й заохочувати використання технологій для читання і письма, адже в майбутньому саме вони дадуть змогу вашій дитині з дислексією рухатися до бажаної освіти.

Сприяяти розвитку як «традиційного читання очима», так і «слухового читання», залежно від потреб дитини.

Постійно розмовляти з дитиною про її почуття та думки, пов'язані з дислексією.

Більше дізнаватися про Nota, скориставшись QR-кодом.

Домашні завдання

Домовтеся зі школою про те, як вам слід ставитися до домашніх завдань. Корисно визначити конкретні угоди, наприклад, що очікується від виконання домашніх завдань із читання. Якщо вашій дитині потрібно читати тексти для уроків данської мови, історії або інших предметів, доцільно, щоб дитина слухала тексти, оскільки «читання очима» може швидше призвести до втоми. Слухове читання та домовленості щодо домашніх завдань можуть допомогти зосередитися на змісті та краще розуміти прочитане. Обсяг домашніх завдань має бути помірним, оскільки потреби учнів різні. Угоди зі школою можуть бути внесені до індивідуального плану дій вашої дитини, щоб усі знали, на що розраховувати.

Важливість батьківської підтримки

Дуже важливо, щоб ви як батьки співпрацювали зі школою щодо труднощів, залучення та загальних навчальних результатів вашої дитини.

Рекомендується:

Дотримуватися домовленостей, укладених зі школою.

Цікавитися, як ваша дитина використовувала технології для читання та письма на різних предметах.

Бути прикладом для дитини та самостійно читати книжки. Не так важливо, що саме ви читаєте, головне — сам факт читання.

Звертати увагу, щоб дислексія не забирала надто багато ресурсу з повсякденного життя і вільного часу дитини.

Що дитина має пам'ятати

Повідомляти про свою потребу в допомозі та підтримці.

Активно брати участь у навчанні та користуватися технологіями для читання і письма — як у школі, так і вдома.

За потреби, відвідувати учнівські мережі (elevnetværk) і відкрито говорити про те, що вона має дислексію.

Розуміти, що читання й письмо – це велика праця, однак пам'ятати про всі свої сильні сторони та можливості.

Додаткова інформація

Nota – цифрова бібліотека, зокрема, для осіб із дислексією. Тут можна знайти інформаційні бюлетені та посібники для батьків. Скануйте QR-код для додаткової інформації.

SPS-підтримка — коли учні з дислексією переходять до здобуття середньої або вищої освіти, вони можуть отримати спеціальну педагогічну підтримку (SPS), яка дозволяє їм навчатися на рівних умовах з іншими попри функціональні обмеження. Заявку на SPS подає навчальний заклад. Скануйте QR-код для додаткової інформації.

«Рік перерви» (Sabbatår) — якщо в якийсь період життя особа з дислексією не має доступу до допоміжних засобів LST, через муніципалітет Сількеборг можна подати заявку на отримання додаткових комунікаційних допоміжних засобів. Скануйте QR код, щоб дізнатися більше.

РОЗГЛЯДАЄТЕ МОЖЛИВІСТЬ ПРОЙТИ ТЕСТУВАННЯ?

Чи знали ви, що спадковість відіграє роль у розвитку дислексії? Якщо ви доросла людина, ви також можете пройти тест на дислексію.

Після тесту ви отримаєте можливість безкоштовного навчання, що спеціально розроблене для дислексиків і пристосоване до ваших потреб.

Ви також можете отримати доступ до корисних допоміжних засобів, таких як технології для читання та письма, а також стати членом бібліотеки NOTA.

Скануйте QR-код, щоб знайти контактні дані TH. LANGS HF & VUC у Сількеборгу і дізнатися більше.

Оновлено: лютий 2025

Layout og tryk: Silkeborg Kommune · Skole / Gamle opgaver · 9882 · 02.25